

har truffet saa langt ud. I Erkjendelsen heraf og i Høielsen af, at mange ærede Medlemmer vel allerede ere naaede til Ende med deres Taalmodighed, skal jeg bestræbe mig for at fatte mig saa kort som mulig og søge at undgaa at komme ind paa Detaillerne, selv om saadanne maatte ligge fristende nær. Efter de yderst korte Bemærkninger, hvormed jeg ledsagede min Anbefaling af de af Mindretallet stillede Vædringsforslag under dette Afsnit, og efter den særdeles udførlige Smødegaaelse deraf, som fandt Sted fra Ordførers Side, staar der mig imidlertid ikke nogen anden Udvei aaben end den, at maatte tage til Orde derimod. Sammenfatter jeg imidlertid i een Sum de Indvendinger, der reistes mod de omtalte Vædringsforslag fra den ærede Ordførers Side, tror jeg i al Korthed, men dog temmelig korrekt, at kunne karakterisere dem saaledes, at hans Indvendinger gik ud paa, at de af Mindretallet stillede Vædringsforslag dels vilde besværliggjøre Vandingsanlæg, dels vilde hemme og dels endog forhindre dem, og at de derfor bestemt maatte fraaades. Med en lille Reservation kan jeg forresten underforstaa den ærede Ordførers Udtalelser, det vil sige, forsaavidt hans Udgangspunkt har været den Tilstand, som Lovforslaget vil skabe; thi saa er det ganske rigtigt, at Vedtagelsen af de stillede Vædringsforslag vilde hemme Letheden i Udførelsen af Vandingsanlæg. Læger jeg derimod som Udgangspunkt, og det er det, Mindretallet har gjort, den bestaaende Retstilstand, tror jeg, at han har gjort Vædringsforslagene storlig Uret. Jeg tror, at ikke et eneste af dem søger at skrue Forholdene tilbage. Ivertimod, de vigtigere af dem gaa ud paa i mange og ikke ubetydelige Henseender at lette Udførelsen af Vandingsanlæg, naar man som sagt tager Udgangspunktet i den bestaaende Tilstand. Hvis jeg ikke, som jeg begyndte med at sige, vilde søge at afholde mig fra at komme ind paa alle Detailler, vilde det ved i det Enkelte at gjennemgaa de stillede Vædringsforslag og sammenholde dem dels med de bestaaende Lovregler og dels med det foreliggende Lovforslag, være mig let uimodsigeligt at godtgjøre, at dette er Tilfældet. Ved disse Bemærkninger er jeg gaaet ud fra et almindeligt Synspunkt. Men der ligger et andet Synspunkt meget nær, hvis Besvarelse og Afgjørelse i det Hele turde have en ikke ringe Interesse, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Vandingsagen i sin Helhed har en saa overveiende Vigtighed og er af en saa stor økonomisk Betydning samt af en saadan Nundværklighed, at Alt eller, for at jeg skal udtrykke mig forsigtigere, Meget — baade lovlig erhvervede og lovlig bestaaende Rettigheder — maa vige for at fremme Vandingsagen. Dette Spørgsmaal, paa hvis Besvarelse i Grunden alle de af Mindretallet stillede Vædringsforslags Skjæbne væsentlig vil bero, vil formentlig ikke komme faa af de ærede Medlemmer temmelig

overraskende, idet jeg skulde tage storlig feil, om ikke Flertallet alt paa Forhaand har troet, at dette Spørgsmaal var fuldstændig afgjort og afgjort i den Retning, at der slet ikke kunde være nogen som helst Tvivl om Vandingsagens store økonomiske Betydning for Landet, og jeg antager, at de Flestes Stilling over for de foreliggende Lovforslag er taget i Henhold til denne Forudsætning. Det turde imidlertid maasse være mig tilladt at opfaste nogle bestedne Tvivl om denne Forudsætnings ubestridelige Rigtighed. For det Første kommer det jo dog vel an paa, naar der er Tale om Vandingsagens store økonomiske Betydning, om denne økonomiske Betydning gjælder for hele Landet, eller om den dog gjælder for en større Del deraf, eller endelig, om den kun gjælder for en mindre og indskrænket Del, og jeg tror ikke at behøve at frygte for nogen væsentlig eller begrundet Modsigelse, naar jeg siger, at denne Sag hverten for hele Landet, eller for den overveiende Del deraf har nogen stor økonomisk Betydning. Men naar altsaa Vandingsagen indskrænker sig til kun at have en væsentlig Betydning for en mindre, i alt Fald kvalitativ mindre Del af Landet — det turde endog være, at det hele Hartkorn for disse Egne neppe overgaar de smaa Der, som f. Ex. Langelands og Møens — vil det ses, at den store økonomiske Betydning skræmper betydelig ind, og at det ikke vil erkendes for at være uden Berettigelse, naar Mindretallet har troet at burde henstille til Thingets Overveielse, om det dog ikke kunde være Anledning til ikke at lade denne Sag være aldeles afgjørende med Hensyn til, hvorledes hele Landets Vandingslovgivning skal se ud. For det Andet kommer det jo dog ogsaa væsentlig an paa, om maasse ikke den økonomiske Betydning i en ikke ringe Grad overvurderes af Mange selv for de Egnes Vedkommende, hvor denne Sag alene kan finde nogen egentlig og større Udbredelse. Jeg kunde være meget fristet til herom at udtale mine egne personlige Anskuelser, som jeg tror, at jeg ved nærværende Leilighed kunde være berettiget til at fremsøre, idet jeg mener, at jeg paa en Maade har en vis Berettigelse til at udtale mig om denne Sag, da jeg i Løbet af de sidste 30 Aar neppe har fulgt og undersøgt disse Forhold, dels i Lyfkland paa alle Hovedarnestederne for Vandingsvæsenet og navnlig da i Lüneborg, dels Kampinen og dels paa Lombardiets Sletter, ligesom jeg paa min Fod gjentagne Gange har vandret langs med de fleste af de store Hovedvandingskanaler, der her i Landet ere opstaaede ved Hedeselskabets fortjenstfulde Virksomhed, har vandret sammen med vandende Bønder, har overnattet i deres Hjem og har, forsaavidt det for en enkelt Person lod sig gøre, undersøgt den Virkning, som saadanne Vandingsanlæg have havt paa Jorderne i Heden, ligesom jeg ogsaa har undersøgt hele den Forandring, disse tilbørlig kostbare Vandingsanlæg have medført